

Izhaja — izvenredni ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Franciška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopis naj se pošilja uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. — Zadržati in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcijska Edinost. — Tisk tiskarna Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 7.—, pol leta L 32.— in celoletno L 60.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širskosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 stot., osmrtnice, zahvale, poslatice in vabila po L 1.—, oglasi denarni zavodov, mm po L 2.—. — Mali oglasi po 20 stot. beseda, najmanj pa L 2.—. — Oglasi naročnika in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Franciška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Posledice fašizma

Italijansko javno mnenje se je začelo zanimati za vprašanje trgovskih odnosov med Italijo in Jugoslavijo, ali bolje rečeno, začelo se je resno vzmerni jati spričo dejstva, da so ti odnosi ne- verjetno slabo razviti in da poleg tega stalno nazadujejo, mesto da bi se raz- vijali. Da se italijanska in jugoslovenska trgovina nekako ne marata, se sicer čuti takorekoč v zraku že več časa. Poseb- no pa čutimo to mi Primorci in med pr- vim našimi tržaški trgovci, podjetniki, de- lavci in sploh vsi, ki so več ali manj prizadeti po sedanjem gospodarskem mrtvili in stalnem nazadovanju gos- podarskega življenja v Trstu.

Razlogi splošnemu nazadovanju Trsta v zgodovinskem oziru so sicer dvojini, kakor smo že ponovno naglašali v na- šem Estu. Na eni strani se opažajo pos- ledice nekake tihe in tajne zarote ita- lijskega kapitala, ki ji je cilj, da one- mogotiči vsako akcijo za gospodarsko povzdigo Trsta in da se tako osvobodijo gospodarskega tekmeča, ki bi sicer znal škoditi Benetkam, Genovi in drugim italijanskim pristaniščem. Naši laški to- variši v Trstu so v svojih člankih, po- svečenih vprašanju primorskih ladjec- delnic, javno opozarjali na to zaroto.

Kljub temu pa se da ta zavist ita- lijskih kapitalistov nasproti Trstu kaj lahko odpuštili, kakor hitro nam postane jasno, da Trstu ni mogoče v resnici ne škoditi ne koristiti v taki meri, ki bi zalegala. Trst je imel pred vsojino sijajno gospodarsko življenje, ki je bilo popo- loma neodvisno od gospodarskega po- ložaja drugih italijanskih pristanišč. Nje- gov edini tekmeč ob Adriji je bila Re- ka, ki je bila tudi pristanišče bivše mo- narije kakor Trst. Ze to tekmovalnost kot takšno zadosti jasno dokazuje, da se Trstu ni bilo bati konkurence ita- lijskih pristanišč in da je taka konku- renca, kolikor se je da umetno vzpori- ti in vzdrževati, Trstu prav nalo- varna. Gospodarski položaj Trsta je po- aneksijski isti kot je bil pred svetovno vojno, t. j. že po svoji legi je določen za naravno izhodišče in pristanišče svo- jega zaledja, ki se razprostira severno in severovzhodno od njega. Brez tega zaledja je Trst izgubljen. Dokaz za to nam je sedanje nazadovanje našega mesta, ki smo ga že zgoraj omenili.

Itake gospodarske lege Trsta pa sle- di tudi to, da si ima Trst v gospodars- kem oziru kaj upati le od zaledja. Na Italijo se je zastojni jeziti radi se- danjega položaja. Italija ne more dati gospodarskem življenju Trsta tega, če- sar mu ni nikdar dajala in kar mu je vedno v zgodovini dajalo slovensko in nemško zaledje. Politične meje ne mo- rejo spremeniti gospodarskih dejstev. Kdor želi dobro Trstu in je zato, da mu ostane tista važnost, ki jo je imel pred vojno, mora biti za to, da se mu ohrani- vojno in razvijejo njegove trgovske in gospodarske zveze z bivšim avstrijskim zaledjem in predvsem z najmočnejšo državo, ki je med naslednicami Avstri- je, z Jugoslavijo.

Te zveze manjkajo Trstu. Posledice nezdravega gospodarskega razmerja med Italijo in Jugoslavijo pa se ne ču- tijo le v Trstu, temveč tudi drugod po Italiji. Opomni in svarila so se že več- krat slišali po italijanskih listih, toda le malo so zalegli, ker je italijanska trgo- vska in druga važnost omalovala Ju- goslavijo kot nekako azijsko deželo, s- katero se sploh ne da trgovati. V zad- njem času so se začeli ti opomini po- javljati in dopis iz Beograda, ki ga je objavil pred par dnevi milanski list »Corriere della Sera«, dokazuje, da so se italijanski prizadeti krogi začeli na- ravnost vzmerni jati spričo dejstva, da je jugoslovanski trg za Italijo (in tor- j tudi za Trst) izgubljen. Vse druge drža- ve na svetu razen Italije so spoznale ve- likansko gospodarsko važnost Jugosla- vije. Čehoslovaška — pravi dopisnik milanskega lista (Gino Berri) — je usta- novila v Zagrebu emporij svojih proiz- vodov, a živnostenska banka se je združila z Jugoslovnsko banko. Med Avstrijo in Jugoslavijo je trgovina ravn- tako živahna Nemški trgovski pot- ački naravnost preplavljajo jugosloven- ska središča, dočim se velike nemške banke družijo z jugoslovenskimi, n. pr. banka »Mendelssohn« s »Centralno ban- ko«, »Diskont Bank« z »Banko za Obrt i Industrijo« v Zagrebu. Raba denarja med nemškimi in jugoslovenskimi trgo- vci se je odpravila in se daja roba za ro- bo, tako da so odpravljene tudi težkoče ra- di razlike v valuti.

Tudi druge bolj oddaljene države so poskrbele za udobne trgovske in gos- podarske stike z Jugoslavijo. Švica je ustanovila švicarsko-jugoslovensko ban- ko, Francozi imajo svojo Banque Fran- co-Serbe, a pred kratkim se je ustano- vila velika francoska družba s kapita- lom 200 milijonov frankov za trgovino z Jugoslavijo. Zraven tega so v vsakem važnejšem središču Jugoslavije posebni obvestilni uradi, ki gredo na roko fran- coskim trgovcem. Anglija prodaja Ju- goslaviji svoje proizvode in ustanavlja svoja podjetja v Jugoslaviji sami. Po

Donavi plove 300 parnikov z 2000 bar- kami, ki so last angleškega River Syndi- cate. Dalje obstaja Danube Navigation Co. s kapitalom 1.200.000 sterlingov. An- gleška vlada je dovolila kredit 5 milio- nov sterlingov za pospeševanje trgo- vine med Anglijo in Jugoslavijo. Celo med daljno Ameriko in Jugoslavijo so trgovski odnosi zelo živahni. Amerika je poplavila Jugoslavijo s svojimi pro- izvodi. »Standard Oil Company« si je osvojila ves trg, gradnja novih in po- prava starih železnic se bo poverila ame- riškim podjetjem. Podjetje »Baldwin Locomotive Works« v Filadelfiji je pro- dalo jugoslovnski vladi že 300 lokomo- tiv, dočim jih ima popraviti okoli 1000. V Jugoslavijo pride 75 ameriških inžen- rijev, da bodo vodili tozadevna dela.

Tako opisuje »Corriere della Sera« skrb malih in velikih narodov za gos- podarske zveze z Jugoslavijo, kar dokazu- je velikansko gospodarsko važnost Ju- goslavije tudi za tako oddaljene dežele, kakor so Zedinjene države. A Italija — se vprašuje dopisnik milanskega lista — kaj je storila? V celi Jugoslaviji ni niti ene italijanske banke, dočim je neko italijansko bančno podjetje napravilo celo mrežo svojih podružnic okoli Ju- goslavije, v Bukaresti, Budimpešti, Sofiji, samo v Beogradu ne. »Lahko si je pre- stavljati začudenje naših konkurentov« — zaključuje Gino Berri — »ko vidijo, da ima Italija toliko — obzirov. Naši obzirji jih tako čudijo, da se jih kotevajo najokrutnejši sumi: Kdo ve, kaj kuha Italija s svojim peklenimskimi machiavel- lizmom!«

Se lažje kot začudenje italijanskih tekmecev na jugoslovenskem trgu si je predstavljati začudenje primorske in tržaške javnosti, ki je najbolj neposred- no prizadeta po taki »gospodarski« po- litiki. Tudi mi se lahko vprašamo, kaj mislijo italijanski trgovski in industrijs- ki krogi ter italijanska vlada. Morda hočejo Jugoslavijo gospodarski osamiti?

Jugoslavija
Ministrski svet. — Razmejitev v Baranji. Ruski begunci. — Problem izboljšanja valute

BELGRAD, 15. Včerajšnja dopoldan- ska seja ministrskega sveta je trajala od 10. do 1. ure popoldne. Seje ministrske- ga sveta se vršijo sedaj zato tako pogos- tomo, ker izvršuje vlada tudi kraljev- sko oblast. Kot I. točka na včerajšnji seji ministrskega sveta je bilo stališče jugoslovenske vlade nasproti Ogrski in poročilo o sedanjem stanju ogrskega vprašanja.

II. Dalje razprava o vprašanju razme- jitve med Ogrsko in Jugoslavijo. Ker nekateri zavezniški zahtevajo, da se mejna črta med obema državama v Ba- ranji in Banatu pomakne za nekaj kilo- metrov globlje v jugoslovenske kraje, zlasti v znatno škodo trgovsko važnega mesta Subotice, je ministrski svet skle- nil, da vztraja z vso odločnostjo na sta- lišču in jasnih določbah trianonske po- godbe. Jugoslovenska vlada bo izročila vrhovnemu svetu in zavezničkom obširen memorandum, v katerem bodo razlo- mačena vsa določila trianonske pogodbe.

V tej spomenici bo določeno razlo- mačena gospodarska škoda zlasti glede krajev okrog Subotice, če bi se izvedla ta zahteva. Jugoslovenska vlada priča- kuje, da bo spomenica pri zavezniških sprejeta in da bo odgovor zadovoljiv.

III. V razpravo je dalje prišlo vpraša- nje nameščanja ruskih beguncev Vran- gelove armade pri javnih in privatnih podjetjih. Ministrski svet je sklenil, da sprejme 7000 ruskih beguncev h gradnji novih železnic.

IV. Ministrski svet je dalje razpravljal o izplačilu zaostalega baka v Bosni. Po- sebnemu komiteju je naročeno, da po- uči to vprašanje. V ta ministrski komite- so izvoljeni finančni minister dr. Kuma- nudi, trgovski minister dr. Spaho, mi- nister za agrarno reformo dr. Miletić in minister za obrambo Uzunović.

Današnja seja ministrskega sveta bo razpravljala: 1. volilni zakon in 2. pro- bleml izboljšanja dinarskega kurza. Mi- nister financ dr. Kumanudi bo podal o tem obširno poročilo.

Zakonodajni odbor
BELGRAD, 15. Včeraj dopoldne od 10 do 11 je imel pododsek zakonodajne- ga odbora za finance in trgovino sejo, na kateri se je predsednik dr. Ninčić izjavil o onih predmetih, ki so mu bili poverjeni za referat. Sprejetih je bilo 9 raznih uredb.

Revizija ustave
BELGRAD, 16. Dr. Laza Marković je izjavil nekemu hrvatskemu novinarju, da se ne more misliti na revizijo ustave tako dolgo, dokler se ne preiskusi usta- va in dokler življenje samo ne pokaže, kdo ima prav. Nadalje je izjavil, da je njegov splošni utis o Zagrebu in o raz- merah na Hrvatskem mnogo boljši nego je mislil, sodeč po pisavi gotovih listov.

Ustavljen blagovni promet via Rakek
BELGRAD, 14. Za obmejno postajo Rakek je radi nakopičenega blaga do

Ako je to namen tak politiki, tedaj je razvidno iz gori omenjenega dopisa, da je ta politika popolnoma sgrešena. Do- čim ima Jugoslavija tamne trgovske sti- ke z vsemi deli sveta, se nahaja Italija, dasi je na enem izmed najhvaležnejših trgov, glede Jugoslavije v zelo slabem položaju. Kolikor se pa tiče Trsta sa- mega, je jasno vsakomur, da je gospo- darski popolnoma osamljen in da je že primoran živeti osamljeno gospodarsko življenje z vsemi žalostnimi razmerami, ki smo jim priča.

Grozi še hujše. »Era Nuova« gotovo misli, da je napravila Trstu in njegovi trgovini velikansko uslugo s tem, da je pretekli terek pozivala italijansko vlado, naj ukrene primerne diplomatske korake v Beogradu spričo nekega članka v ljubljanskem »Jutru«, ki ga je napisal jugoslovnski minister Kukevec in v katerem se zavzema za ustanovitev ve- likega trgovskega središča v Ljubljani, ki bi stopilo na mesto Trsta. »Trst naj ostane fašistom, ki sežigajo naše hiše, jugoslovnski trgovci ne sme iti v Trst in tudi ne smejo dovoliti italijanske- mu, da bi prišel v Ljubljano ali v kak drugi kraj Jugoslavije. Ako pa pride, te- daj naj drago plača vso škodo fašistov- skih požigov.« (Po »Era Nuovi«.)

Nočemo se prerokati z »Ero«, ali je jugoslovnski minister smel kaj takega reči ali ne. Vsekakor smo prepričani, da g. Kukevec dobro ve, kaj sme in česar ne. Na vsak način so njegove besede zelo poučne. Na eni strani dokazujejo, kako malo je Jugoslavija gospodarski odvisna od Italije, dočim je na drugi strani razvidno, kako daleč gredo prave posledice fašizma ali bolje rečeno njego- vih metod. Trečije se jasno vidi, da je »Venezia Giulia« nekaj politični baro- meter. Po razmerah v njej se lahko sklepamo, kakšno vreme je v Beogradu, oziroma v Rimu. Dokler ne zavladata v naši deželi varnost in mir in preneha vsako nasilje nad našim ljudstvom, se ne more govoriti o kakih tesnejših sti- kih med Italijo in Jugoslavijo.

nadaljnega ustavljenega sprejemanje bla- ga, in sicer samo za lokalni promet. Iz- vzete so pošiljatelj živine, živil in blaga, ki se hitro pokvarijo.

Čehoslovaška
Mir v srednji Evropi je v rokah Italije
Važen članek o »Burgenlandu«
v »Prager Presse«

PRAGA, 16. »Prager Presse« je pri- občila uvodni članek o Zapadni Ogrski iz peresa Filipa Milleta. Pisec primerja današnje zadržanje ogrske vlade glede predaje »Burgenlanda« z metodami Turčije, katera je vedno ščuvala eno državo proti drugi, da je iz tega vlekla svoje koristi. Članek razpravlja tudi o vzrokih nemarnosti entente in trdi, da je stopilo na mesto iluzij o miroljubnih namenih Ogrske, ki so danes že razpre- šene, tekmovalnost med Italijo in Ju- goslavijo. Vojaški zastopniki entente, ki so odgovorni za iluzije, so v nekem razgovoru z avstrijskim kancelarjem Schoberjem pripoznali, da so se glede Ogrske zmotili. Millet ugotavlja dejstvo, ki je se bolj mučno, to je nesoglasje, ki je nastalo v ententi in katero so Ogrji na obdobju vredne način izkoristili. V resnici bi bilo to vprašanje že davno re- šeno, ako bi bila Italija privolila, da če- hoslovaško in jugoslovensko orožništvo naučita pameti takozvane ogrske tolpe.

Ogrska bi se lahko prisilila na dvojen način, da častno izvrši svoje obveznosti: Najbolje bi bilo, pustiti Malo entento, ki je pri stvari neposredno prizadeta, naj prepriča ogrsko vlado, da je vsak njen odpor brezupen, drugače je znanj pošiljati v Zapadno Ogrsko ententske čete. Ker pa gta Francija in Anglija v tem hipu drugod zaposleni, ostane edi- nolo Italija, ki bi bila v stanu postaviti potrebne kontingente čet; toda v tej točki se je pojavila v Rimu politična šibkost, ki je sledila nekdanjemu bolj odločnemu nastopu Sforze. Millet pravi, da je imelo posredovanje italijanske vlade na Dunaju en sam uspeh, in ta je da se je rešitev vprašanja odgodila. Zlasti ne dovoli drugim, da bi nastopili, na drugi strani sama noče ničesar ukreniti. Na ta način Ogrski seveda ni treba, da bi se bali.

Toda kljub temu se upa, da bo našel markiz Della Torretta sredstva, kako rešiti vse težkoče, in nihče tega ne bo tako vesel kakor diplomacija zavezni- kov in Francija bo pozdravila vsako no- vo možno rešitev. Italija bo brez dvoma priznala da je potrebno izvrševati mi- rovne pogodbe, in bo vzpostavila mir v »Burgenlandu«, kakor je storila v Gornji Slezi. Danes se ni nepoznano in prestiž mironih pogodb kakor tudi ugled za- veznikov in Italije bi s tem le pridobila.

Zaljučitev sionističnega kongresa
KARLOVE VARI, 17. Včeraj se je zaključil sionistični kongres. Sklenila se je resolucija, v kateri se kongres zahva- ljuje Italiji, Angliji in Franciji za sim- patije do sionizma.

Bolgarska
Bolgarska in zavezniški
SOFIJA, 16. »Večerna Pošta« poroča iz Sofije, da je bolgarski finančni mi- nister izjavil novinarjem o namenu svo- jega potovanja v inozemstvo, da je bilo to potovanje v zvezi z vprašanjem od- plačila 75 milijonskega posojila, ki je bil sklenjen s pariškimi bankami. Minister je izjavil, da so ga finančni ministri Francije, Anglije in Italije prijazno spre- jeli, kakor tudi člani razorožitvene ko- misije. Poslaniška konferenca mu je dala upanje, da se bo Bolgarski dovolila od- goditev izplačila reparacijskega dolga za tri leta.

Francija
Spomenik francoskim vojakom padlim na italijanskem bojišču
PARIZ, 17. Dne 22. septembra se bo postavil na Montetomba prvi kamen za spomenik v Italiji padlim francoskim vo- jakom. Francoska vojska bo poslala za- stopništvo, sestavljeno od častnikov in podčastnikov, ki so se udeležili bojev na italijanskem bojišču. Francoska dele- gacija, sestavljena od generalov, višjih in nižjih častnikov ter enega prapor- ščaka z zastavo bivše francoske soferske divizije v Italiji, bo odpotovala v Ita- lijo dne 19. t. m. Dne 20. t. m. bo uradno sprejeta v Milano, a drugi dan bo dele- gacija odšla v Vicenco in na Monte Tomba.

Pismo mednarodne komisije za pomoč Rusiji
PARIZ, 17. Mednarodna komisija za pomoč Rusiji je odobrila na svoji popo- danski seji pod predsedništvom Nou- lense besedilo pisma, v katerem razlaga vsakemu posameznemu ministrskemu predsedniku, kateremu se pismo pošlje, vzroke, zaradi katerih je vprašala do- voljenje, da sme priti v Rusijo preisko- valna komisija. Pismo pravi, da je pro- učevanje s strani tehniških strokovnja- kov v tej komisiji prvi pogoj za izvedbo programa za pomoč Rusiji. Mednarodna komisija poudarja, da ni nikoli name- ravala odkloniti pomoči zasebnih orga- nizacij, katere bo z vsemi sredstvi pod- pirala pri njihovem delovanju za pomoč Rusiji. Komisija poudarja nadalje, da je neobhodno potrebna ugotovitev ru- skih potreb in sredstev za pomoč in na- vaja kot dokaz za upravičenost svojih izjavaj nekoliko primerov. Dejstvo, da je sovjetska vlada odklonila olajšave preiskovalni komisiji, zateguje v škodo stradalajočemu prebivalstvu ne samo de- lo mednarodne komisije temveč tudi delo privatnih organizacij. Naloga ko- misije — pravi pismo — ima pomen, ki gre čez osebnost in politična vprašanja in ki odklanja vsako polemiko. Mednarod- na komisija ima samo en cilj: rešiti mi- ljone ruskih ljudi, decimiranih od la- kote in nalezljivih bolezni in omogočiti ruskemu narodu, da zopet prevzame ve- liko mesto med narodi.

Prihodnja seja mednarodne komisije za pomoč Rusiji bo 6. oktobra.

Zgoraj omenjeno pismo je bilo posla- no temle državam: Španiji, ameriškim Zedinjenim državam, Romunski, Ju- goslaviji, Čehoslovaški, Švici, Portugalski, Poljski, Nemčiji, Argentini, Braziliji, Bolgarski, Kitajski, Danski, Estonski, Finski, Letiški, Lotvinski, Norveški, Ni- zozemski, Švedski in Vatikanu. Iz tega seznama so bile izključene Grčija in Turčija, ker sta v vojni, Avstrija zaradi svojega slabega gospodarskega položaja in Madžarska zaradi zadnjih političnih dogodkov.

Francoska zarota proti sovjetski vladi
LONDON, 17. Agencija »Reuter« ja- vlja, da je vprašal načelnik ruskega tr- govskega odposlanstva v ministrstvu vnanjih stvari pojasnil glede domnevne francoske zarote proti sovjetski vladi, o kateri poroča Litvinov. V ministrstvu vnanjih stvari so mu odgovorili, da je uradnim krogom popolnoma neznana vest o kaki zaroti.

PARIZ, 17. Poročilo, poslano listom, glede Litvinove brzojavke načelniku ru- skega trgovskega odposlanstva v Lon- donu pravi, da izjavljajo merodajni francoski krogi, da so Litvinove izjave ne samo neutemeljene, temveč naravn- nost smešne in hudobne v času, ko je Francija prevzela iniciativo za pomoč Rusiji.

Litvinov je namreč očital Franciji, da bi hotela prisiliti Poljsko in Romunsko, da izkoristijo lakoto v Rusiji in pošljejo sovjetski vladi ultimatum.

Anglija
De Valera hoče, da se skliče konferenca, toda brez pogojev.
DUBLIN, 17. De Valera je odgovoril na br- zojavko Lloyd Georgea, poudarjajoč, da Irci ne morejo nikakor sprejeti pogojev v pismu Lloyd Georgea od 7. septembra, ker bi bila stvar v tem slučaju že v naprej izgubljena. Če se hoče kaj doseči, se morate stranki sestati, prosti vsakih pogojev.

Kriza v bavarski vladi
MONAKOVO, 17. Deželni zbor se bo sestel dne 21. septembra za volitev mi- nistrskega predsednika.

ač z grško-turškega bojišča, i fff

Avstrija
Madžari se še niso pomirili
DUNAJ, 17. Uradno se javlja, da so Madžari začeli bolj živahno delovati. Pri Kirschschlagu ob štajerski meji kopljejo strelske jarko.

Švedska
Švedska pomoč Rusiji
SFTOCKHOLM, 17. Švedska vlada in odbor Rdečega križa za Rusijo sta skle- nila, da bosta začela razdeljevati obleko, živila in zdravila ter druge predmete. Središče za razdeljevanje bo samarska pokrajina.

Zveza narodov
Ustanovitev mednarodnega razsodišča
ZENEVA, 17. Zbor Zveze narodov je končal včeraj splošno razpravo o taji- niškem poročilu. Delegat čehoslovaške republike je prečital vsebino spomenice, ki je bilo poslano od čehoslovaške vlade vodstvu Zveze narodov, posebno v ko- likor gre za Karpatsko Rusijo, katera je imela pod madžarsko vlado zelo skrcene pravice pod čehoslovaško pa uživa ve- liko več pravic. Čehoslovaški zastopnik je končno govoril o sedanjih prometnih težkočah, ki slabšajo gospodarski polo- žaj, in o stanju valute.

Zadnji govornik poljski delegat Ašo- nazi (?) je govoril o stališču svoje drža- ve nasproti lakoti v Rusiji. Izjavil je, da se Poljska želi iz vsega srca pridružiti delu za pomoč Rusiji.

Nato se je vršilo glasovanje o pred- logu lorda Roberta Cecilja glede objave ljanja izjavo in spisov vodstva Zveze narodov. Predlog je bil soglasno sprejet. Zborovanje je nato prešlo na volitev 4. nadomestnega sodnika. Bil je izvoljen Reichmann, norveški zastopnik.

Predsednik je poudarjal nato, da se je v tem hipu izvršilo zelo važno politič- no delo. Zvezi narodov se je posrečilo, kar se ni posrečilo drugi mirovni kon- ferenci l. 1907. Mednarodno razsodišče je bilo ustanovljeno.

Na predlog kolumbijskega zastopnika Restrapa se je soglasno sklenilo, da se pošlje vsem vladarjem držav brzojavka, podpisana od predsednika zborovanja. V tej brzojavki se jim naznanja ustano- vitev mednarodnega razsodišča.

Končno se je sklenilo, da se plenarne seje odlože, dokler ne sestavijo komi- sije svojih poročil.

Mala Azija
Grško poročilo
ATENE, 17. Uradno poročilo v polo- žaju na bojišču z dne 13. t. m. pravi: Po juljskih operacijah in po bitki pri Eski Šehru je naša vojska zasedla vso želez- niško črto Ustjak - Afumi - Karahisar - Eski Šehr - Karabey. Avgusta je vojska zasledovala sovražnika in vdrila v Ana- tolijo. V junjskih bojih na Sangariosu je vrgla sovražnika čez reko in vzpostavi- lila direktno zvezo med Uşjakom in Sangariosom. Ker se nadaljuje zasle- dovanje sovražnika ni smatralo za primer- no, je vojska zasedla levji breg Sanga- riosa. Prehod preko reke na kratki fronti 30 km se je popolnoma posrečil.

Poročilo o položaju z dne 14. septem- bra pravi, da je sovražnik poizkušal zju- traj prodreti do Sangariosa v bližini raz- rušenega železniškega mosta. Naše čete so pregnale sovražnika od reke.

LONDON, 17. Atenski poročevalec »Morning Post« javlja, da je atenska vlada poslala v glavni stan svojega za- stopnika, da se informira glede nade- ljevanje ofenzive. General, poveljnik vojske, je bil pozvan, da odgovori čim prej. Na podlagi tega odgovora bo vla- da ukrepala o bodočih operacijah. Med vprašanji, naslovljenimi na glavni stan, je tudi to, da se pove, ali bi bile žrtve, ki bi jih zahtevalo zavzetje Angore, u- pravičene z ozirom na važnost tega po- djetja.

Opomin!
Naše ljudstvo se od raznih bank, za- sebnih spekulativ v zadevi vojne od- škodnine silno bega. Vsak spekulant ima že pravico, da nastopa med našim lju- dstvom v imenu države. Tako so ljudi v Batah v zadnjem času med prebivalstvo razni spekulanti, ki so trdili, da morejo edino oni vojnimi oškodovancem priskr- beti rešitev vojne odškodnine.

V Tolminu nastopa tudi neka banka, ki se našim ljudem celo ponuja, da jim pokupi vojne odškodnine. Čuditi se mo- ramo nesramnosti, nečlovečnosti, ne- usmiljenosti teh spekulativ, da hočejo iz gospodarske bede kovati sebi zlate cekine.

Naše ljudstvo pa opozarjamo, da se ne pusti zapeljati po teh spekulativ, da ne podpiše nobeni firmi, nobenemu ita- lijskemu odvjetniku ali pa pisarnam, ki vodijo ta »kšeft«, pooblastila ali pro- kure, dokler se ni posvetovalo s tem ali drugim pametnim človekom, ki se spo- zna v tej zadevi.

Svetujemo našim ljudem, da se po- vsod organizirajo v združah vojnih o- škodovancev, ki bodo prav gotovo bolje zastopali interese našega ljudstva, kakor kake banke in drugi spekulanti.

Poziv!

Zupanstva so dobila nalog, da morajo do 16. septembra sestaviti porotno listo. V interesu slovenskega dela prebivalstva, ki pripada pod goriško poroto — to je bivša Goriška od Notranjske sodni okraj Idrija, (dočim pripada postojnski sodni okraj pod tržaško poroto) in sodni okraj Trbiž — pozivljamo vsa zupanstva, kakor tudi vse zaupnike naše narodne organizacije, da skrbijo za to, da bo porotna lista popolna.

Vsakdo, ki ima zakonite predpogoje za vpis v porotno listo, naj se v resnici tudi vpiše.

Vsi, ki plačujejo 20 hr direktno davka, ki so 30 let stari in ki so sposobni v pisanju, imajo pravico do porotniške časti.

Opozorjamo vse one, ki imajo te pogoje, da se prigrisajo pri zupanstvih za vpis v porotno listo, ter da reklamirajo, ako so bili pri sestavljanju liste izpuščeni.

Sprejmite čast in žrtve v svojem lastnem interesu, kakor tudi v interesu celokupnega naroda.

Nashe šolsko vprašanje. Potni listi za naše dijake

Pismo poslanca Podgornika senatorju Salati.

Poslanec Podgornik je poslal senatorju Salati, načelniku osrednjega urada za nove pokrajine, tole pismo:

Ekscelenc! Kakor sem izvedel iz listov, je bil izdan civilnim komisarjem političnih okrajev v Julijski Benečiji ukaz, da naj ne izdajajo potnih listov dijakom srednjih šol, ki bi hoteli potovati v Jugoslavijo, da tam nadaljujejo svoje študije. Ta ukaz se tiče vseh dijakov brez razlike, do petega razreda.

Ta prepoved oziroma odklonitev izdajanja zahtevanih potnih listov je povzročila veliko nezadovoljstvo med jugoslovenskim prebivalstvom v deželi. Na eni strani se temu prebivalstvu brani, da pošilja svoje sinove na nadaljevanje svojih nauk v bližnjo državo, kjer se lahko uče v materinskem učnem jeziku, na drugi strani pa se še ni ukrenilo nič primerne in izdatnega za odprtitev srednjih šol z jugoslovenskim učnim jezikom v (naravnih) deželnih središčih, kjer bi se mladina jugoslovenskega prebivalstva posvetila višjim naukom.

Podpisani hoče tolačiti zgoraj omenjeno prepoved zelo optimistično, to je v zmislu, da kr. vlada res namerava čim prej zadostiti željam jugoslovenskega prebivalstva v tem oziru, in sicer že ob otvoritvi šolskega leta 1921-1922.

Da pa se pomirijo duhovi, kakor tudi da more prebivalstvo ob pravem času ukreniti potrebno, je skrajno nujno, da kr. vlada pove, kako, kdaj in kje namerava poskrbeti za to.

Dokler se tozadevni ukrep ne objavi in ga jugoslovensko ljudstvo ne prizna za zadovoljivega vsaj začasno sprico sedanjih nekoliko težavnih razmer, ni pravilno, da se brani starišem, da pošiljajo svoje otroke v srednje šole v Jugoslavijo, s katero vlado se — kakor znano — vrše pogajanja za nekako recipročno tito naukov.

Zahtevam torej, da se označi brez odlašanja, kako, kdaj in kje se namerava poskrbeti za odprtitev srednjih šol z jugoslovenskim učnim jezikom, da se more priporočiti prebivalstvu, naj vpiše svoje otroke v bodoče zavode v deželi. Stariši bodo to naredili zelo radi že iz gospodarskih vzrokov. Smatram pa, da tudi v tem slučaju ni upravičena prepoved izdajanja potnih listov dijakom srednjih šol, ki hočejo nadaljevati svoje študije v Jugoslaviji, posebno pa onim, ki so bili že prejšnja leta vpisani na tamšnjih zavodih.

Potrebno je torej tudi, da se brez odlašanja prekliče tozadevna prepoved.

Prosim za hitro in ugodno rešitev. Izvolite prosim, Vaša Ekscelencja, sprejeti izraze mojega največjega spoštovanja.

Gorica, dne 14. septembra 1921.

Ne pozabite žrtve v Istri!

PODLISTEK

Reaé Thévenin.

Železni malik

— Ah, ta je življenska točka vprašanja. Poslušajte in brzdajte svoje vznemirjenje: mislim, da je vaša hči tu in živa!

— Moja hči? — Je vzkliknil Peter Desrocher v neopisnem razburjenju. — Moja hči da je tu, živa? Kako veste to? Ali ste jo morda slučajno videli?

— Ne, ali moji zaključki me vspodbujajo, da vam sporočim neko vest, o kateri sem moralno prepričan. Vašo hči so ugrabili železni stroji, to je gotovo, in to z namenom, da napravijo iz nje plemenito služabnico boga mesta Solca.

— Ona bi bila torej v templju?

— Gotov sem.

— Ali, priti moramo do nje brez oklevanja? — Je vskliknil gospodar na višku razburjenja. — Česa naj pričakujemo še.

— Podjetje ni tako lahko. Ako bi se enepremišljeno zaleteli, bi izločili dekle nevarnosti strašne smrti.

— Zakaj?

— Ker mi priprosti smrtniki nimamo pravice, približati se svetim hčeram Solca. To bi tvorilo bogoskrunstvo toliko za razžaljenca,

Za zboljšanje prometnih zvez z Idrijo

Interpelacija poslanca Lavrenčiča

Poslanec Lavrenčič je poslal ministru za javna dela interpelacijo, v kateri ga vpraša, ali se namerava čim prej ukreniti potrebno za izboljšanje prometnih zvez mesta Idrije, posebno potem že projektirane ceste iz Postojne preko Bukovja in Godoviča, katera bi se zvezala s cesto Logatec-Idrija na delu, ki gre po italijanskem ozemlju.

Na to interpelacijo je dobil poslanec Lavrenčič ta-le odgovor:

Tehniški oddelek generalnega civilnega komisariata za Julijsko Benečijo je že izdelal v splošnem načrt, ki se

proučava, za zgradbo ceste Postojna-Bukovje-Hrušica-Godovič.

Ukrenilo se je tudi, da se proučevanje čim bolj pospeši. Čim bo načrt odobren, bo tehniški oddelek poskrbel za izdelanje končnega načrta za cesto Bukovje-Windischgrätzova cesta, ki se smatra za bolj nujno. Pozneje se bodo pripravili načrti za cesti Postojna-Bukovje in Hrušica-Godovič.

Za končno izdelavo načrta 1. del bo treba precej časa. Izdehuje pa se načrt za cesto Črna Crna vrh - Godovič, s katero se namerava vzpostaviti lahke zveze z Idrijo. Načrt bo lahko odobren v kratkem, tako da se bodo tozadevna dela lahko začela v teku tega leta.

Rim, 31. avgusta 1921.

Državni podtajnik.

Boj tirolskih Nemcev proti vojaški dolžnosti

Na zborovanju v Bozenu, o katerem smo poročali včeraj, so vsi govorniki na najostrejši način nastopili proti vojaški dolžnosti tirolskih Nemcev.

Rittenski župan Pichler je izjavil, da je vest, da hoče Italija vsiliti tirolskim Nemcem vojaško dolžnost, občutljiva kot gorostasnost. Verjamejo li res, da bo narod, ki je prišel proti svojji volji pod to državo, dajal dobre vojske? Ravno nacionalistični krogi bi morali biti vsled tega proti nabiranju vojakov.

Mi nemški kmetje ne moremo dajati italijanski državi vojakov, ki bi ji mogli biti koristni. Noben župan se ne bo upal tukaj posredovati in jaz lahko takoj izjavim, da prisilno nabiranje vojakov ne bo šlo kar tako izpod rok. Če bi bil kak vladni zastopnik tukaj, bi mu nasvetoval, naj sporoči vladi, da naj še enkrat prouči vprašanje. Jez bi želel, da bi bilo to proučevanje temeljito, kakor je bilo proučevanje vprašanja vojnega posojila. (Živ. odobravanje.)

Zastopnik iz Marlinga Menz je izjavil med drugim: Če se uvedejo vojaški nabori, ostanete za naše fante le dve poti: prva vodi proti severu v pregnanstvo, druga pa na jug v mučeništvo. Mučeništvo bo, ker tam doli bodo našo mladino duševno in telesno uničevali. Kje naj vzamemo mi za Italijo patriotizem? Z Jurjevim dnevi, tramskimimi procesi, gajenjem naših pravic in šeg se ne vzbujajo patriotizem. Dokler smo pod italijanskim bičem, gre naše gospodarsko življenje navzdol. Mi rabimo našo mladino za delo. Za nas bodi z vojnami konec. Mi hočemo braniti našo zemljo z delom rok in uma. Nas južne Tirole, kateri smo bili anektirani iz strateških vzrokov, naj puste v miru. Noben južnotirolski župan ne bo igral za italijansko vlado vloge tepca. V tem vprašanju ne sme biti kravje kupčije, ker gre za našo mladino. Zahvaljujemo se poslancem in Nemški zvezi za njihov odločni nastop v tem vprašanju. Morda niso povsod razumeli in odobravalni nje-hove zmerne politike. Mi bi ne bili presenečeni, če bi mesta naših poslancev v Rimu ostala nenadoma prazna. Vlada naj izvrši svoje obljube, preden pride v svet naš obupni krik. (Živahno odobravanje.) Baron Nep. Dipauli iz Kalternia je izjavil svoje ogorčenje zaradi odsotnosti vladnega zastopnika. Misli si je, da se bodo na tem zborovanju mogli deželni prvaki pogovoriti z generalnim komisarjem. Toda Ekscelencja Credaro ni smatral za vredno, da zborovalce počasti s svojo prisotnostjo.

O enakopravnosti z drugimi državljani Italije — je dejal govornik — ni govora. Kaj je s spoštovanjem naših šeg in navad, ki nam je bilo obljubljeno celo s kraljevsko besedo? Mi južni Tirolci smo svobodni. Mi smo miren narod. Pri nas ne miramo samo tedaj, ko prihajajo fašisti. Kaj bi bilo iz naših novincev tam doli, kjer nas vse tako krvavo mrzi? Tlo-povska hrana bi bili in bi se uporabljali za potlačevanje notranjih nemirov v velikih mestih in kolonijah. Z drugimi besedami: našo mladino hočejo moriti in tako pospešiti raznarodovanje. (Odobranje.)

Josip Demetz iz Grödena, zastopnik ladinskih kmetov je izjavil: Mi smo proti nim ustanovam, ki so omogočile, da se je po naših gorah leta in leta ubijalo. Mi zahtevamo pravico. Težka kri-

vica aneksije se mora ublažiti z osvoboditvijo od vojaške službe.

Zastopnik iz Sv. Leonarda je izjavil: Dne 23. majnika 1915. nam je napovedal italijanski kralj vojno. Vzdržali smo 3½ leta. Nismo bili premagani z orožjem v roki, premagali so nas lakota, beda in izdajstvo. Odkar so južne Tirole zasedle italijanske čete, jih je pritisnila beda. Nič nam ni ostalo kakor spoštovanje sve-ta. Mirno in dostojanstveno smo prenesli dan aneksije. Sedaj pa nam porivajo nož v srce. Kako naj naši fantje oblečejo italijansko vojaško suknjo in prisrežejo zvestobo italijanskemu kralju?

Govorili so v istem tonu in zmislu še drugi govorniki, nakar je bila soglasno in z velikim navdušenjem sprejeta ta-le resolucija:

»Zastopniki in načelniki občin ter župani so se zbrali v društvenem domu v Bozenu danes, dne 8. septembra 1921. po povabilu »Tirolske kmetke zveze v Bozenu, da razpravljajo o predstojajočem razrešitvi zakona o vojaških naborih na nove pokrajine. Omenjeni zborovalci vidijo v nameri italijanske vlade, da obveže sinove naše zemlje na vojaško službo v italijanski vojski, gorostasno in neopravičljivo kršenje narodnih, kulturnih in gospodarskih koristi južnotirolskega prebivalstva, kakor tudi ogrožanje splošnih koristi Italije same. Vse-like so človeške žrtve, toda velike so tudi na imetju in premoženju, ki jih je pretrpelo južnotirolsko prebivalstvo vsled vojne, in morata se zastaviti ves trud in vsa pričnost, da se uničena gospodarska moč zopet dvigne. Te naloge se hoče južnotirolsko ljudstvo lotiti s svojo staro delavnostjo in ta način tudi popolnoma izpolnjevati svoje dolžnosti nasproti državi.

Upamo, da smemo tudi pričakovati, da bo vlada vedno postopala pri svojih zahtevah nasproti državljanom objek-tivno in da ne bo pri tem prekoračila moči državljanov.

Domneva, da morajo sinovi južnotirolskega naroda služiti v italijanski vojski, prekaša vsako možnost in naspro-tuje vsakemu pravnemu čustvovanju.

Južnotirolski narod je bil vključen svečano proglašeni pravici do samoodločbe proti svoji volji in tradiciji priključen tujo-rodni državi z zagotovitvijo, da se bodo spoštovala njegove narodne in kulturne posebnosti. Vsled potrebnega ozi-ra na naše vkoreninjene pravne odno-saje in na našo nasilno priključenost k ita-lijanski državi bi se zdelo moralno ne-mogoče zahtevati od našega ljudstva, naj služi v italijanski vojski. Ta nemo-ralna sila bi, kakor uči zgodovina, po-vzročila mnogo neprijetnosti ital. drža-vi, tem bolj, ker so naši plemenski bra-tje v Nemški Avstriji in Nemčiji prosti vojaške službe. Toda tudi italijanski vojski sami bi malo koristilo in tem bolj škodilo, če se njena narodnostna celota pomeša z nemškim življenjem. Razen tega bi bil izgubljen velik del delavnih moči, potrebnih za povzdigo gospodarskega življenja.

Če se zahteva od sinov južnotirolske-ga ljudstva, posebno od današnje genera-cije, da služijo proti svojemu prepriča-nju v vojski, kateri so stali nasproti kot sovražniki oni sami, njihovi bratje ali očetje v boju za rodno grudo, pomeni to nasilje na vest, ki se ne da opravičiti pred svetom.

Tirolec ljubi svojo svobodo in svoje hribe: on je delaven, miren in skromen ter vrši rad svoje dolžnosti nasproti skupnosti, v kolikor je to v njegovih močeh.

On je še zvest svojemu prepriča-nju, svojim šegam in običajem in bi mo-ral občutiti dejstvo, da se mora izneve-riti svojim načelom, kot suženjstvo.

Po nalogu zastopanih občin in vsled svojega lastnega prepričanja protestira-mo zaradi navedenih vzrokov kar naj-bolj odločno proti uvedbi italijanskih vojaških zakonov na južno Tirolsko in zahtevamo tudi za naprej popolno prostost od vojaške službe.

Poslanci se prosijo, da zastopajo z vsemi sredstvi pri italijanski vladi to soglasno zahtevo južnotirolskega ljud-stva.

Journal des Debats o papeževem pismu

Pisali smo že, da se je pečalo ino-zemsko časopisje o papeževem pismu proti nasilstvom v Istri. Najbolj obširno se je boril s to zgodovinsko listino izmed francoskih časopisov pariški katoliški dnevnik »Journal des débats«. Zato ob-javimo v našem listu članek, ki ga je napisal v tem uglednem dnevniku Pierre de Quirielle. Pisec se uvodoma pritožuje, da niso vsi italijanski časopisi priobčili papeževga pisma in nadaljuje: »To pismo ima tolik pomen za razmerje med Italijani in Slovani v Julijski Benečiji in za odnose med Italijo in sveto sto-lico, da ga ne moremo prezreti. Papež ob-soja v tem pismu z živahnostjo in ener-gijo, ki nas preseneča, a je zelo upravi-čena, razmere, v katerih se nahaja slo-vensko in hrvaško duhovništvo v Trstu in v Istri radi fašistovskih nasilstev. Pa-peška beseda ni pretirana. Ona izpove-duje natančno resnico, kakor tudi, da so ljudje zelo slabih namenov kruto pre-ganjali duhovnike, ki nimajo druge kriv-de, kakor da so iste narodnosti in go-vore isti jezik kakor verniki. Ti du-hovniki, ki ljubijo in branijo ljudstvo, katero jim je bilo izročeno od zakoni-tev cerkvenega oblastva, so postali žr-tve krvavih surovosti in vsakovrstnih žalitev.«

Domače vesti

Spor med ravnateljem našega lista, g. Maksom Cotičem in g. poročnikom Alojzjem Morara-Sassi-jem poravnani. Zapisnik o sporu se glasi: Vsled spora, ki je nastal med g. poročnikom Alojzjem Morara-Sassi-jem in g. Maksom Cotičem so se sestali danes, 16. septembra 1921, ob 16. uri gg. inž. Hektor Benvenuti in stotnik Albert Pertot-Ascarci kot zastopnika g. Alojzija Morara-Sassi-ja ter gg. odvetnik dr. Josip Abram in odvetnik dr. Karl Ferluga kot zastopnika g. Maksota Cotiča.

Po ugotovitvi pravilnosti mandata odnosnih zastopnikov in opravičbi razlogov, iz katerih se je sestanek zakasil, so prešli navzoči k razpravi o sporu samem.

Gg. dr. Abram in dr. Ferluga izjavljata, da je stvar glede članka, ki je bil objavljen v listu »Edinosti« 9. t. m., med g. stotnikom Ginom D'Angelom, glavnim urednikom »Popola di Trieste« in g. Maksom Cotičem, ravnateljem lista »Edinosti«, častno rešena.

Ker poudarjata gg. Benvenuti in Pertot-Ascarci, da je imenovani članek vseboval izraze, ko bi se mogli smatrati za posebej žaljive za »Fascio Trimestro di combattimento«, čigar tajnik je njun zastopnik, izjavita gg. dr. Abram in dr. Ferluga, da ni vseboval nobene žaljive opazke na naslov Fascia niti na naslov njegovega političnega tajnika ter da se je članek nanašal na list »Popolo di Trieste«, ki je bil nalepljen po mestu, in ne na razglas »Fascia di combattimento«, ki je bil tudi nalepljen po mestu; na vsak način, namen članka niti ni bil, žaliti ustanovo, tudi ne, žaliti njenega političnega tajnika, o katerih smatra njun zastopnik, da sta vsega uvaževanja vredna.

Zastopnika g. Morara-Sassi-ja vzameta gor-njo izjavo na znanje ter izjavita, da sta z njo zadovoljna. Nato sestavita v polnem sporazu-mu z zastopniki g. Cotiča pričujoči zapisnik in obe stranki se zedinite v tem, da se zapisnik priobči v listu »Edinosti« in ga lahko priobči g. Morara-Sassi v drugih listih.

Nato stranki izjavita, da je s tem spor častno rešen.

Trst, 16. septembra 1921. 18h.
Dr. Josip Abram, l. r. Ettore Beavenutti, l. r.
Dr. Karl Ferluga, l. r. Alberto Pertot-Ascarci, l. r.

S tem je osebna stran zadeve rešena in v prihodnji številki se vrnejo k stvari sami, ki je ostala seveda neizpremenjena. Dokazali bo-mo še enkrat z neovrnjenimi dejstvi, da se nam je godila velika krivica.

SELITVENI URAD naznanja onim izseljen-cem, ki se selijo z prihodnjim selitvenim vla-kom, da valed odredbe železniške direkcije, isti vlak ne bo odšel v ponedeljek, 19. t. m., kakor naznanjeno, ampak v sredo, 21. t. m.

Nova upravna ureditev novih pokra-jin. Senator Salata, načelnik urada za nove pokrajine, je imel pogovor z ured-nikom lista »Messaggero«, kateremu je pojasnil pomen in značaj dveh odlokov, s katerima se hoče urediti upravno sta-nje v novih pokrajinah. Namen teh od-lokov, ki se v kratkem izdajata, je, da pri-pravita pot do končne upravne ureditve novih pokrajin in da dotlej omogočijo vsaj nekoliko redno politično - upravno poslovanje v novih pokrajinah. Senator Salata je pojasnil pomen posvetovalnih komisij v Tridentu, Trstu in Zadru. Te komisije bodo neke vrste posebnih para-lamentov, seveda brez kakih separa-tivnih ciljev, ki bodo doma razpravljali o pokrajinskih vprašanjih, spravljali narodnostne spore v določno obliko in predlagali parlamentu in vladi že go-tove načrte, ki jih bo vlada spravljalna v sklad s splošnimi državnimi koristmi. Komisije bodo lahko posredovale tudi glede tekočih upravnih poslov, ki ne spadajo v delo za končno ureditev, toda vedno le samo s svetovalno pravico. Vladni organi bodo imeli v teh komisijah potrebno kontrolo. Birokratična de-centralizacija se bo ohranila potem ge-neralnih civilnih komisarjev, ki bodo imeli podobne funkcije kakor bivši avstrijski namestniki. Vlada lahko imenuje tudi podkomisarje, kakor v Gorici in v Poreču. Poleg vladnega komisarja, ki je doslej sam vladal se imenujejo, ker se doslej sam vladal, se imenujejo, ker se želni odbori, v katerih bodo sorazmerno zastopane vse stranke. Deželni odbori in občine bodo poslovali po deželnih in občinskih zakonih, ki so v veljavi v no-vih pokrajinah. Razen italijanskega vo-lilnega zakona, ki se uvede za občinske volitve, se ne uvede v nove pokrajine noben italijanski zakon za občine in dežele. Odnosaji med občinami in drža-vo in deželami in državo ostanejo pri-starem.

Na vprašanje, ali je gornjeideški po-krajini zajamčena kakšna posebna avto-nomija, je sen. Salata izjavil, da ne ob-staja nikakršna vladna obveza v tem oziru. O tem bo lahko razpravljala posveto-valna komisija v Tridentu skupno z nemškimi zastopniki, odločala pa bosta o vprašanju vlada in parlament. Kje pa se tiče vprašanja avtonomije v sploš-nem, je sen. Salata izjavil, da se avtono-mija ne bo dovolila proti državi temveč v korist države. Mora se odkloniti — jo zaključil sen. Salata — vsek načrt »dr-žave v državi« in vsaka avtonomna ure-ditev po pokrajinah ali skupinah, v ka-terih se govori drug jezik. Kdor ima druge namene, je sovražnik avtonomije, ker bi prisilil državo, da jo v lastni sa-moobrambi zanika.

Tržaškemu mestu se vračajo avtonomne funkcije. Včerajšnji večerni listi so poročali, da je odredila vlada, naj se vrnejo Trstu upravni posli prve politične instance, ki jih je svoj čas vzela mesto avstrijska vlada. Listi pravijo, da bodo sprejeli meščani to vest z velikim za-došenjem. Da se ublaži prehod, je določil ge-neralni civilni komisariat, naj prevzame občina za sedaj sledeče posle: matični urad, šolstvo in saniteto. Komisariat si pridržuje, da bo po-stopno oddal občini tudi vse druge posle, ko bodo prešli v delokrog kvesture.

Vodstvo slovenske zasebne šole pozavlja one učence in učenke, ki se vpišejo na tukajš-njo naučno in trgovsko šolo, da se zgledajo v ponedeljek 19. t. m. v 5½ popoldne.

Slov. akad. fr. društvo »Balkan«. V soboto, 24. t. m. ob 9. uri zvečer se bo vršil redni občni zbor v Repentabru.

Cepiljenje. Od 19. septembra do 8. oktobra t. l. se bo cepila brezplačno šolska mladina v Zdravstvenem uradu v ulici R. Pitteri št. 2, II. nadst.

Izšla je nova »Guida Commerciale« (Trgovski kazipot) v izdaji izdajatelja Vitoppi-Wil-helm & C. i. v Trstu, ul. Rossini 12. Kazipot obsega 48 strani. Sodelovali so pri sestavljanju knjige med drugim dr. A. Sultora, odv. R. Goldschmid, dr. F. Zennaro in cav. A. Polacco s kratkimi razpravami splošnega interesa.

Prošnja. Gospa vdova Milena Benko je padla v vlaku med vožnjo od Dekanov v Trst v ome-dlevico. To priklilo so sopotniki porabili, da so gospo okradli. Vzeli so ji listino, ki je vse-bovala nekaj listin, sliko njenega pokojnega soproga in 607 lir denarja. Gospa prositi dotič-nike, naj ji vrnejo vsaj sliko pok. soproga in li-stine, kar naj posloje na njen naslov (Trst, Scala Belvedere, 4).

— Misijonarji so me krotili in postal sem krščen. Vendar ne morem pozabiti bogov, ki so jih častili moji očetje; zato spoštujemo kip boga, ki je bil tuju tak dragocen: tako, da smo kip položili na njegov grob, na neki ka-men. Ne gremo pa več tam mimo, ne treba spošto-vati grdega pogleda malika. Ne treba spošto-vati krivih bogov, ali, na vsak način morem reči, da se nam je onega dne približala nesre-ča. Prihodnja žetev je bila slaba in žival nam je poginjala. Moji oče je menil, da bi bilo boljš-e, ako bi odstranili malika. V ta namen sva se oba podala k grobu, toda — kipa ni bilo več tam. In vendar ni nikdo došel tja med tem časom. Ali, kar je najbolj čudno in kar nas sili k misli, da je kip sam odšel, je to, da je zemlja, omeščana od dežja, kazala sledi malih železnih nog.

Gospodar je vskliknil:

— Ne izgubljamo časa s poslušanjem tolkilih bajk! Quiterio, do kakih zaključkov prihajate vi?

Mavricij Tarnier ga je prekinil, rekoči:

— Pustite ga, da nadaljuje.

In Indijanec je izpregovoril zopet:

— Jaz ne govorim bajk, marveč čisto in polno resnico. Kar smo videli mi, so bile res sledi malika — kakor pozneje sledi železnih »stvari«, strašnih stvari, ki ste jih videli tudi vi in ki so prišle v puščavo prvokrat. Moremo jih videti tudi v tem trenutku.

kolikor za žalitelja in kaznovalo bi se s krum-tim mučenjem.

— Ali, jaz hočem dobiti zopet svojo hčer. Nobena stvar me ne more zadržati, da ne bi prišel do nje. Gotovost, da je živa, v bližini, in vendar tako oddaljena, gotovost, da je ne bom videl nikdar več — tako stanje je huje, nego smrt. Udrem v tempelj, pa naj stane, kar hoče.

— Pazite!

— Jaz pojdem z vami — je izpregovoril neki težki glas, pa sta moža preplašeno poskočila. Bil je glas Petra Ibaneza, ki je prišel k njima v družbi Indijanca. — Vstopim v tempelj z vami — je ponovil Ibanez. — Jaz in Quiterio sva krožila po mestu opazovaje in sva našla neka tajna vrata. Jutri, ali morda že noč, bom v svetlišču in razkrijem zaklad.

Govoril je kakor da je zasel ekstazo. Ma-vricij Tarnier, razsrjen, je vskliknil:

— Ali, blazni ste vsi! Ne veste, kaj govorite! Vstop v tempelj bi bil za vas grob: vprašajte Quiterial!

— Jaz pojdem z njima — je rekel Indijane-c težkim glasom: ura mojega maščevanja je pri-prisla in ne morem je več odlašati.

POGLAVJE XX.

Razlogi Quiteria.

— Sedaj je potrebno, da smo na čistem glede vsakega dejstva — je rekel Mavricij Tarnier Quiteriu. — Ravno kar ste izpregovorili

besedo o maščevanju in mi smo pripravljeni pomagati vam, če je vaša namera pravična in upravičena, toda, vedeti hočemo. Nobeno in-diskretno uho nas ne zasleduje: torej, govo-rite!

Cetvorica se je povrnila v dvorano; trojica belokožcev je posejala, dočim je Indijane-c ob-stal kakor da je pred sodniki.

— Pred petimi leti — je rekel — sem bival v puščavi tam doli napram zapadu, ob vznožju gorovja. Z mano so živeli moji oče, mati, moja žena in troje otrok. Nihče v vasi nas ni sovra-žil, a kruti Jibarisi si niso upali v bližino.

— Bili smo srečni tudi zato, ker je bil pride-lek vedno obilnejši, a belokožci, ki smo jim prodajali pridelek, so dobro postopali z nami. Na vse smo bili srečni s svojimi otroci, ki so živeli veselo in v miru. Ali, nekega dne je prišel k nam neki človek, ki nam je prinesel nesrečo. Bil je tujec belega plemena, da-si ni bil podoben nobenemu, kolikor smo jih po-znali njegovega plemena.

— Na rami je nosil plašč iz rdeče volne, a na glavi mu je visel trak iz rmenega platna. Zdel se je zelo utrujen, kakor da je veliko potoval. Sprejeli smo ga kakor se sprejema v naših kočah potovalce na prehodu. Četudi ni razu-mel našega jezika in mi ne njegovega, smo mu vendar ponudili gostoljubje, ki je je on rad sprejel.

— Nosil je seboj zaboječek iz dragocenega lesu, ki ga ni nikdar hotel dati iz rok. Med

spanjem mu je roka ležala na zaboječku, ker se je menda bal, da bi mu ga kdo utegnil ukrasti. Bilo je v času nove lune, ali ostal je pri nas do druge lune, ker je bil nesrečnež obnemogel in brez moči vsled mrzlice v puščavi. Bili smo prepričani, da mora umreti, ker smo bili v dobi deževja, v času, ko belokožci iz gorovja ne prihajajo doli k nam in nas zapuščajo tudi tisti, ki poznajo medicino. Vsakako pa smo negovali tujca kakor da je naš oče ali brat. Ali kaj more naše ubogo delo proti strašnim malaricnim mrlicam? Neke noči je mož za-spal s dragocnim zaboječkom v naročju, in ni se zbudil nikdar več.

Vedno najhiti. »Sera« ugotavlja, da se je vse jugoslovanske časopise brez razlike politične miselnosti ob šestdesetletnici smrti Dantega v globokem spoštovanju poklonilo temu geniju, ki ni le genij italijanskega naroda, ampak vsega kulturnega sveta. O članku v zagrebškem »Obzorju« pravi, da ne vsebuje samo proslave Dantega, ampak tudi program za bodočnost. Hrvatje — pravi — so sedaj še v bližini Belgrada, ki se ga hočejo otrestiti Posebno izrablja »Era« izjavo v »Obzorju«, da morajo pozabiti na bojšča v Lombardiji, kjer so se naši sinovi morali boriti pod tujim orolom proti Italiji. Z drugo besedo: »Sera« izrablja tudi vzvišeni dogodek, ki ga slavi vse civilizirani svet v politične namene. To je drzna skrunitev velikega, posvečenega trenutka. — »Sera« vendar ni povsem zadovoljna s člankom v »Obzorju«. Jezi se radi odstavka, v katerem je rečeno, da pride dan, ko v Italiji ne bodo več veljale besede D'Annunzija v njegovi »Nave« o Jugoslovenih, temveč besede Dantega v njegovem »paradižu«. S tem hoče »Obzor« — tako mu očita »Sera« — podžigati iredentizem med Slovani Italije. Bog naj razume logiko tržaškega lista! Mi je ne moremo. In tudi naši čitatelji gotovo ne bodo mogli razumeti, kako more Slovane v Italiji podžigati k iredentizmu razprava, ki govori o »kulturi« in »bogastvu idej« v Italiji. »Obzor« namreč govori o »kulturi« in »bogastvu idej« v Italiji preden odklanja D'Annunzijevo sodbo o Jugoslovenih! In vendar razumemo, kaj »Seri« ni všeč. Ta list se sicer do tal klanja pred Dantevim genijem, vendar pa noče, da bi v njegovem blestečem solncu izginilo sovraštvo proti našemu narodu. Če meni tržaški list, da s tako vabo izvabi Jugoslovane iz »belgrajskega suženstva«, se silno mti. »Obzor« želi, naj bo pozabljeno, kar je bilo »Sera« pa je mnenja, da ne sme ugasniti plamen sovraštva. To se pa pravi, skruniti kulturno proslavo.

Zborovanje »Učiteljske Zveze« v Vipavi. Vipava je imela 10. in 11. t. m. obilico mladih gostov, pionirjev naše kulture, ki so prišli na zborovanje »Zveze«. Prišli so vsi delegati in mnogi članovi. V soboto so se vršile v šolskem poslopuje se raznih odsekov od 11 predpolne do večera. Zvečer se je zbralo učiteljsko in prijateljskem sestanku v novi Hrovatinovi dvorani.

Zborovanje delegacije se je vršilo 11. t. m. v isti dvorani. Začelo se je ob 9. uri in je trajalo zadržano do 2 popoldne. Predsednik Anton Grmek je s toplimi besedami pozdravil delegate ter izrazil upanje, da postanejo sčasoma tudi slovenski učitelji polnoveležni državljani, ki bodo imeli poleg dolžnosti tudi pravice. Kljub vsemu, kar se godi na našem ozemlju proti Slovincem, se govornik nadeja, da ni še zamrla italijanska kultura. Spomnil se je treh umirlih tovarišev, se zahvalil gostoljubnosti Vipavcev, pozdravil navzočega župana, g. Petroviča in navzočega člana goriškega okrajnega šolskega sveta, prijatelja učiteljev, gosp. Znidaršiča.

G. župan se je zahvalil v krasnih besedah za to, da je »Zveza« zbrala Vipavo za kraj svoje zborovanja. Naglašal je pomembnost učiteljskega stanu za razvoj naroda ter želel delegatom najboljši uspeh.

Solski vodja Lampret je v imenu postojanskega učiteljskega društva pozdravil delegate, ki zborujejo pod okriljem postojanskega učiteljskega društva.

Sledilo je zelo obširno tajnikovo poročilo, ki ga bo priobčil strokovni list. O tem poročilu se je razvila primerna debata, ki jo je začel g. učitelj Hreščak. G. Hreščak je žal pokazal, da našega položaja in naših razmer ne razume. Znana izjava delegatov deželne konference je učiteljsvo — razen enega glasu — odklonilo. Iz poročila blagajnika posnemamo, da je gospodarstvo »Zveze« v vzornem redu. Točno gospodarstvo omogočuje, da izhaja stanovsko glasilo »Učiteljski list« in poleg njega še dva vzorna urejena mladinska lista, »Novi rod« za slovensko in »Naša nada« za hrvatsko dečo.

Poročila odsekov so obsegala razne stanovske stvari, o katerih bo poročal stanovski list. Stedili so razni predlogi in nasveti, ki naj jih udeleženci bodoče vodstvo.

Zadnjo točko je tvorila volitev vodstva in odsekov, ki se pa žal ni izvršila. Zamotano vprašanje bo treba še rešiti na umesten način. Odkrito bodi povedano, da bi bilo pač žalostno, če bi se tako močna zveza samih izobražencev razbila.

Kulturna prireditve pri S. Jakobu. Danes 18. t. m. se bo vršila v dvorani DKD pri Sv. Jakobu prireditve združenih kulturnih društev s sledečim sporedom: 1. Koračnica, orkester. 2. Foerster: »Naše gore«. 3. Ipavice: »Milade«. Poje mešan zbor. 4. Gregorčič: »Ob nevihti«. Deklamacija. 5. Venturini: »Mornar«. 6. Adamič: »Fantu«. Obojno poje mešan zbor. — Odmor. 7. S. Gregorčič: »Človeka nikar«. Deklamacija. 8. »Odmev«. Poje možki zbor. 9. Linhard: »Županova Mitica«, šaloigra v 2. dejanjih.

Med posameznimi točkami bo sviral orkester. — Začetek ob 4. uri popoldne. Od 10. ure do polnoči prosta zabava s šaljivo pošto, s plesom in z izvolitvijo »kraljice lepote«.

Tem potom vabimo cenj. občinstvo k obilni udeležbi, ker gre čisti dobiček v kritje stroškov, ki jih je imelo DKD za popravilo dvorane in napeljavno električno luči.

Odbor.

Spominjajte se CMD

Nekaj iz zgodovine idrijskega rudnika

Dne 19. julija 1793. odgovori na to Hofkammer iz Dunaja: Tako obnašanje je nedostojno. Za naprej naj se taki slučaji naznanijo naravnost na Dunaj, ne pa škofijškemu konsistoriju, od katerega se je sedaj moral zahtevati ves akt. Skrbelo se bo, da bo deželna vlada storila primerne korake.

Župnik je nato odgovoril, da se je stvar vse drugače zasukala in poročal, kako se je v resnici izvršila. On je imel brezplačno do sedaj vsako nedeljo nemški krščanski nauk, ki je po njegovem mnenju veliko bolj potreben kakor nemške pridige. Tu se razlagajo temeljni nauki sv. vere, katerih nekateri ne znajo že od mladosti ali so jih pozabili. Naj pa tudi vpeljem v župni cerkvi za vsake 14 dni nemško pridigo, se bodo zopet Slovenci pritožili, češ da so prikrasili šani, ko so do sedaj imeli redno vsako nedeljo slovenski govor. Najbrž je le osebnost kriva, ne pa tolika vneza za nemško božjo besedo. Naj raje nastavi tretjega kapelana samo za nemške govore.

Iz tržaškega življenja

Tajna razprodajala poklonilnega strupa kokaina pada v past. Kljub temu, da je uvedlo finančno kakor tudi policijsko oblastvo strogo zasledovanje proti onim osebam, ki tajno razprodajajo po raznih gostilnah in kavarnah mesta pekleniški strup kokaino, s katero se je v zadnjem času zastopilo več neprevlečnih oseb, je najti v mestu še veliko števil takih »trgovcev«, katerim ne more še priti polica in finančno oblastvo na pravo sled. Ali upati je, da se bodo »trgovci« s časoma vlovili v nastavele zanko, kakor se jih je že vlovilo mnogo.

Dan za dnem prihajajo na orožniško postajo v ulici dell'Orologio za policijo zanimive ovadbe, da zahajajo v razne javne lokale elegantno oblečeni gospodje in ponujajo osebam, pri katerih so gotovi, da jih ne naznanijo policiji ali pa finančnemu oblastvu, v majhnih cevkah kokaino. Policija se je zavzela za te ovadbe in sklenila priti na sled zastropovalcem ljudstva. Lov na zastropovalce je bil dolg, kajti oni, ko so zavohali, da jim grozi preprečenje v zagovetni kupčiji, so se znali dobro skrivati, da ne zaidejo v roke policiji. Še zvišjeji od njih so bili preoblečeni orožniki, ki so bili dobro poučeni, kje ponujajo neznanici strupeno blago. Tako je doznal neki preoblečeni orožnik, da zahaja pogostoma v gostilno »All'Isola di Caprera« trgovec s kokaino. Brez obotavljanja je šel pred večerjajimi omenjeni preoblečeni orožnik v rečeno gostilno in strogo pazil, kdaj se prikaže v gostilni postava, ki prekupejuje za dragoceno stvarino. Orožniku ni bilo treba dolgo sedeti za četrtinko vina, ko stopi v njo zastropovalci. Kmalu je prišel orožnik s trgovcem v ožje stike. Da bi ga prej vlovil v past, je začel napeljavati pogovor na kokaino. Trgovec je bil kaj vesel tega važnega pogovora, posebno pa »kupca«. Orožnik je na svoj način molzel iz nevednega trgovca besede in ta mu je vse zaupal, namreč, da ima na prodaj nič manj kot 2 kg kokaina za 10.000 list.

»Kaj je kokaina samo vaša last?« — ga je vprašal orožnik.

»Ne, ne. Polovica kokaina ej moja last, a polovica je last poštnega uradnika Alberta Colarsich!«

»Kje pa imate to kokaino?«

»Doma, v ulici Gelsi št. 6.«

»Dobro. Sedaj nimam pri sebi 12.000 list, da bi kupil kokaino. Pridem jutri k vam na dom in se zmeniva za kupčijo.«

Nato sta si podala roko in šla po svojih opravkih: trgovci, ki se piše Franc Surbancich je šel k svojememu tovarišu Collarsichu in mu povedal o sklenjeni kupčiji; orožnik je pa šel na orožniško postajo in povedal svojim predpostavljanim o »sklenjeni kupčiji«. Na orožniški postaji so se zmenili, da bo šel preoblečeni orožnik na Surbancichev dom. Drugo jutro je šel orožnik na Surbancichev dom, kjer sta ga že pričakovala trgovca. Kupčija je bila sklenjena in Surbancich in Collarsich sta spremljala kupca iz vladnosti po stopnicah. Tam pa so že čakali orožniki, polovili vse tri in jih odpeljali v jezujski zapor. Samo ob sebi je uumevno, da so orožniki »kupca« pozneje spustili.

Danes vsi v ŠTANDREŽI!

Vesti iz Goriške

Bricem v znanje. Nepričakovane ovire silijo prireditelje, da se dva nameravana shoda v Brdih ne vršita v septembru, ampak dne 2. in dne 9. oktobra (Kejsko-Križada).

Operna družba, ki obstoja iz 150 nastopajočih oseb, se mudi od 14. septembra do 6. oktobra v Gorici. Igra tri opere in sicer Rigoletto, Tosca in Madame Butterfly. Zadnja predstava Rigoletta bo v nedeljo. Prihodnji teden bo na vrsti »Tosca«, za katero delajo veliko reklamo. Tudi je gledališko podjetje razposlalo po deželi slovensko reklamo. Če se iz kakega kraja prijavi najmanj 15 oseb, jih po končani predstavi popelje avtomobilska družba domov. Kot smo se prepričali pri predstavi Rigoletta, je družba dobra in nudi res lepega umetniškega užitka v vsakem oziru.

Goriški tramvaj. Goriško mesto doživlja veselje, da so začele se poizkušnje voženj s tramvajem po mestu. Ljudje si res že enkrat želijo, da bi hodili z enega kolodvorja na drugega malo ceneje kot s kočijo in bi pri tem prihranili časa, podplatov in prahu. Kdor ima opravke v raznih delih mesta res že zamudi pol večnosti, predno pride na kraj, kamor je namenjen. Zato želi naše meščanstvo, da bi se poizkušnje voženj spremenile v prave voženje.

Otroci so zgoreli ob nekem požaru prošli teden v Pevmi pri Gorici. Zgorela je baraka v kateri sta se nahajala dva otroka, ki je ni bilo več mogoče rešiti. Res tragičen slučaj.

Zopet nesreča. Neki 8 letni Danilo Černé iz Grčarja se je ponesrečil z raztreljivom na rokah in na nogah. — Starši, poučite svoje otroke, da se ne bodo igrali s takimi rečmi. Koliko nesreč manj bi bilo lahko!

Shod »Kmetko-delavske zveze« v Črničah. V nedeljo, 1. t. m. se je vršil v Črničah velik shod Kmetko-delavske zveze za ajdovski okraj. Poročal je poslanec Štek o parlamentarnem delu, o brezposelnosti in o stanju vi-

nočradništva. Naš kmet se bo rešil, če bo storil dvoje: Prvič, če se vsi kmetje tesno združijo v Kmetko-delavskih zvezah. Vse drugega bo odmeval naš glas pri civilnih komisariatih in pri ministrih, če bo 50.000 kmetov zahtevalo kot en mož pravice! Drugič: Naši vinogradniki naj prav povsod osnujejo vinarske zadruge z zadružnimi kletmi; le tako bomo premagali konkurenco italijanskih vin in organizirali svojo prodajo in izvoz. Ne bo več diktral cen viniki prekupec, cene bodo nastavljali kmetje v zadružah! — Zborovalci so živahno pritrjevali govorniku, upamo, da bomo uspeh tega shoda videli v kratkem, ko se ustanovi kmetko-delavska zveza za črniško-šempasko okraj. — Predsednik kmetko-delavske zveze Ivan Bak je iz Skrilj je potem poljudno razložil, kako je z novim deželnim vinskih davkom. Zborovalci so se zedinili na sklep, ki ga vsebuje resolucija. — G. dekan Novak je govoril o važnosti in pomenu avtonomije za našo deželo; omenil je krivično postopanje pri izmenjavi denarja. Njegovim izjavam so glasovali soglasno pritrjevali. Govorilo je še več kmetov, ki so predložili važne gospodarske zahteve vipavske doline. Zbor je nato na predlog predsednika KDZ Ivana Bajca, soglasno sprejel sledeče resolucije:

600 kmetov in delavcev, zbranih na shodu v Črničah sklene sledeče:

1. Protestiramo proti novonaloženemu vinskemu davku in posebno zahtevamo, da se dovoli vsakemu vinogradniku 1 hl neobdane vina na osebo.

2. Z velikim ogorčenjem protestiramo zoper poskus rušitve naše deželne avtonomije. Posebni položaj dežele in njena posebna zgodovina tirjata široko samoupravo, ako naj tukajšnje ljudstvo najde poti iz težkega kulturnega in gospodarskega položaja, v kakršnega je vrženo. Zato zahtevamo, da se spoštuje stara pravica tukajšnjega naroda, da si izbere deželne poslance, ki naj v okviru čim širše avtonomije upravljajo deželo, kakor jo umejo upravljati domačini, ki jo poznajo. Nikakor ljudstvo ne zaupa, da jo bode tujec, ki dežele ne pozna, brez udeležbe ljudstva enako dobro upravljati.

3. Ljudstvo dviga glas za spoštovanje domačih krajevskih imen, ki se tu glase od pamtljivosti, in protestira, da bi kakšen zbor tujcev ponomastiško izvršil z namenom, zatreti domača, edino pristna slovenska krajevna imena, tako da ne bomo več poznali svojih rodni krajev.

4. Ljudstvo dviga kar najodločnejše glas zoper to, da bi se od njega brez odloga terjal krvni davek. Dogodki izočetka vojne so uprav našo deželo prizadeli tako kruto, kakor skoro ne nobene druge zemlje v Evropi. Še vedno je večina porušenih krajev dežele v razvalinah; in že naj se iz odtegnjenega naprekejšje delavske moči z novčenjem? Vrh tega se upira zoper dejstvo, da je tuj gospodar še prav kar stiskal našim mladeničem in možem orožje v roke za boj proti Italiji, danes pa — brez predložitve — naj Italija nudi v roke orožje zoper koga drugega? Zato smatra narod na Primorskem vsiljevanje militarizma za brezobzirnost nasproti izrednim ranam in škodam, ki so po vojski to deželo posebe zadele, obenem pa se tako neposredno militariziranje od države, v kateri naša mladina ni bila vzgojena, popolnoma upira našemu moralnemu čustvovanju.

5. Zbor izraža brislim kolonom svoje bratsko solidarnost v njih boju za osvoboditev izpod kolonskega jarma.

6. Zbor pozivlja vse odločujoče činitelje, da zastavijo vse moči v to, da se izkoriščenje vodnih sil ne izroči zasebnim kapitalistom, marveč da prevzame izrabo vodne sile goriška dežela.

7. V slučaju vremenske ujme naj vlada odpiše davke, kakor je to delala stara država.

8. Kr. vlada naj odpre slovenske srednje in kmetijske šole, da se bodo naši otroci mogli dovoljno izobraziti.

9. Vlada naj izmenja avstrijski denar, ki ga imajo še naši ljudje in naše združništvo.

Lepo uspehi shod je zaključil predsednik shoda, g. črniški župan Kerševan, ki je spretno vodil zborovanje. Ob petju naših narodnih himen se je razšla množica.

Vesti iz Notranjske

Iz Vipave smo prejeli: Dopis iz Vipave v četrtkov »Edinosti« naš je neugodno presenetil, ker trditve v njem ne odgovarjajo resnici. Dopisnik, če je res Vipavec, — nad tem pa dvomimo — je bil slabo informiran. Imeli smo z gospodom komisarjem v Postojni že marsikak spor in vsikdar smo mu odkrito govorili, kar nam je bilo na duši. Istotako lojalno pa moramo sedaj ugotoviti, da je g. komisar ob dogodu z našo dvorano postopal pravilno in pravično. Kljub odredbam vojaškega oblastva je takoj dovolil otvoritveno predstavo in se nam niso delale nikake ovire. Edino, kar je zahteval, je bila neka sprememba na sliki nad odrom. Ni pa zahteval, da se — kakor trdi omenjeni dopisnik — odpravi solnce. Tej zahtevi komisarja smo se vdal. Kako slabo je informiran dopisnik, priča tudi njegova trditev, da je inkriminirana slika na zastoru, dočim je v resnici na steni nad odrom. Toliko resnici na ljubo, ker nečemo, da bi se komur si bodi godila krivica. Ponavljamo, da je v tem slučaju g. komisar pravilno postopal in da nam je omogočil predstavo.

Iz Idrije, kjer se nahaja državni rudnik za živo srebro nam pišejo, kako skrbni vlada in njeni višji uradniki, za rudniške državne namene.

Vsem bo še znano, da so bili državni nameščenci Julijske Benetije prisiljeni stopiti lansko leto v stavko, da vlada že enkrat zboljša njihovo neznosno gmetno stanje.

Ravnateljstvo idrijskega rudnika je dobilo — ravno na dan, ko je izbruhnila stavka — od g. komisarja za rudnik v Idriji in Rablju viteza Bussachi-ja brzojavko, s katero je poročal, da je bil isti dan odposlan na ravnateljstvo dopis radi zboljšanja gmetnih razmer državnih nameščencev pri kr. rudniku v Idriji. To obvestilo je bilo poslano seveda zato, da bi se tudi nameščenci pri rudniku, ne pridružili stavki. Po treh dneh čakanja, je res došel neki dopis, v katerem je bilo rečeno, da se — z ozirom na izredne krajevne razmere — dovoljuje do končne uredbe plač rudniškim nameščencem izredna doklada: za uradniško 200 L, za poduradniško in služe 150 L mesečno. Ta doklada — pravi dopis — ne bo imela nikakega vpliva na druge morebitne priboljške. Tudi je sam g. vit. Bussachi izjavil dvema odposlancema poduradnikov — ki sta bila v Trstu pri njem in zahtevala pojasnila, da bodo idrijski rudniški uradniki, poduradniki in služe deležni vsega, kar bodo drugi dobili; kajti to je le izredna doklada, ki se je podelila z ozirom na težke krajevne razmere.

Ko je bila stavka končana so dobili vsi državni nameščenci z odlokom generalnega civilnega komisariata v Trstu (okrožnica U. X., R. št. 1042-17456, »L'Osservatore Triestino« št. 4, z dne 7. l. t. l.) po 1000 L predjuma na priboljške, ki so imeli priti od izenačbe plač z drž. nameščenci v starih mejah kraljevine Italije. Idrijski rudniški nameščenci so pa ostali na cedilu. Gospod vit. Bussachi je odgovarjal na pismene in ustne intervencije z vzklikom: »Kaj pa vendar hočete, saj dobivate vendar 150 L doklade mesečno. Tega drugi nimajo!«

Bila je dotlej nameščencem dovoljena še — posebna doklada (297 L dnevno) kot odškodnina za neugodno bivalište. Gospod vitez je takoj ta znesek odtrgal od 150 Lčs, da imajo nameščenci rudnika itak dovolj plače.

Pri rudniku je na podlagi že stare odredbe v navadi, da dobivajo uradniki, poduradniki in njih namestniki, koncem vsakega leta nekako službeno premijo. To premijo so imenovali do leta 1917/18 s precej redno dobivali. Tega ne moremo trditi za dobo od leta 1918/19 naprej. Tako so dobili vsled ponovnega posredovanja pri raznih višjih in nižjih gospodih dne 21. l. 1920. samo 50% predjuma na premijo za l. 1918/19 in dne 25. l. 1920. le 60% predjuma na premijo za l. 1919/20. Za ostale zneske, kakor tudi za premijo za l. 1920/21 se pa še ne ve, ali bo še kdaj izplačano.

Zato so se zbrali nameščenci rudnika dne 23. avgusta t. l. k skupnemu sestanku, pri katerem so bili razen službeno zadržanih skoraj vsi zbrani in sprejeli sledeče resolucije, ki so jih poslali na vsa odgovorna oblastva, enemu naših poslancev in Federaciji drž. nameščencev za Jul. Benetijo v Trstu:

I. resolucija.

Državni nameščenci kraljevega rudnika v Idriji, včlanjeni v »Federaciji državnih nameščencev za Jul. Benetijo v Trstu« zbrani na sestanku dne 23. avgusta t. l. zahtevajo, da se jim, kakor tudi tovarišem v Rablju, nemudoma izplača z okrožnico »Generalnega civilnega komisariata za Jul. Benetijo v Trstu« (U. X. R. št. 1042-17456, razglašeno v »L'Osservatore Triestino« št. 4 z dne 7. januarja t. l.) določen predjum 1000 L na priboljške, ki bodo izvirali iz izenačbe plač nameščencev Julijske Benetije z onimi v starih mejah kraljevine.

Izražajo mnenje, da je nameščenec kr. rudnika v Idriji ali v Rablju vsaj toliko državni nameščenec kakor je sluga pri davkarji, pri sodnji ali pa proviziorna služkinja na realki, kateri vsi so bili tega predjuma deležni.

Izjavljajo v svojem in v imenu tovarišev v Rablju, da se bodo poslužili vseh zakonito dovoljenih sredstev v svrhu priboritve tega predjuma, zlasti še ker s tem ne zahtevajo nikakega novega povišja plač, ampak le nekaj, kar je po odredbi njihovo, pa se jim hoče vzeti.

II. resolucija.

Državni nameščenci kr. rudnika v Idriji včlanjeni v »Federaciji državnih nameščencev za Jul. Benetijo v Trstu«, zbrani na sestanku dne 23. avgusta t. l. zahtevajo, da se jim nemudoma izplača še ostalih 50% službene premije, oziroma remuneracije za l. 1918/19, na katero je bil dovoljen predjum 50% dne 21. januarja 1920. z odlokom »Rudarskega urada za Julijsko Benetijo (komisija v Idriji), ter še ostalih 40% za l. 1919/20, na katero je bil dovoljen predjum 60% z brzojavko od Kr. komisarja za rudnik v Idriji in Rablju v Trstu inž. vit. Avg. Bussachija z dne 23. novembra 1920. št. 13834.

Nameščenci kr. rudnika v Idriji so mnenja, da bi bil že skrajni čas, da se jim izplača vsaj to, kar so že pred dvema, oziroma enim letom zaslužili.

S tem ne zahtevajo ničesar novega, ampak le to, kar jim gre že po davni odredbi. Te resolucije se same zase govore in jim ni treba dostavljati nikakega komentarja.

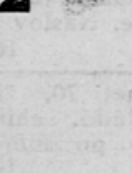
Gospodarstvo

Izmenjava kron v jugoslovanski Dalmaciji. Izmenjava kron v Šibeniku in drugih delih Dalmacije, ki so na novo pripadli k Jugoslaviji, je zaključena. Izmenjava se je izvršila po nastopnih relacijah: za vsote do 5000 kron je veljal ključ 10 : 1, za vsote od 5000 do 20.000 kron 20 : 1, za vsote od 20.000 do 50.000 kron 30 : 1, za vsote od 50.000 do 100.000 kron 40 : 1, za vsote od 100 tisoč do 250 tisoč kron 50 : 1, za vsote čez 250 tisoč kron 100 : 1. Vsega skupaj je bilo izmenjanih baje 160 milijonov kron.

Velik uspeh podpisovanja državnega posojila v Belgradu. Iz Belgrada, 16. poročajo: Podpisovanje 7% državnega investicijskega državnega posojila je že v Belgradu doseglo velikanski uspeh. Po dosedanjih podatkih je podpisane posojila za 40 milijonov dinarjev. Samo Narodna banka ima podpisane posojila za 1.820.000 dinarjev.

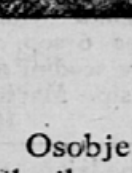
Fuzija jugosloven. tovarn cementa. Delniška družba za proizvodnjo portlandskega cementa v Splitu je sklenila, spojit se z industrijskim združenjem d. d. v. Omišu. Delničarji splitske družbe za cement bodo dobili za vsako delnico v nominalni vrednosti 200 kr. v zameno eno delnico industrijskega združenja d. d. v. nominalni vrednosti 1000 kron. Delničarji, ki s tem ne soglašajo, bodo dobili od nekakega sindakata za vsako cement-delnico 1000 kron. v gotovini, ki bodo zapadle 1. julija 1922. Kdo do 25. septembra 1921. proti zgoraj označenim izmenjavam ni vložil protesta ter ni zahteval izplačila v gotovini, se smatra, da je s spojitvijo in rečeno izmenjavo zadovoljen.

Kriza v dalmatinskem vinogradništvu. Kriza v dalmatinski trgovini z vinom traja dalje. Tržišča, na katerih so svoj čas Dalmatinci oddajali svoja vina, so deloma zasedli Italijani. Od aprila 1921. leži v Dalmaciji pripravljen za izvoz približno 400.000 hektolitrov vina v vrednosti čez pol milijarde jugoslovanskih kron. Vsi poskusi interesiranih združenj in belgrajske vlade, dalmatinsko vino oddati, so ostali brezuspešni. Na enki ki jo je priredilo v Zagrebu hrvatsko-slovensko gospodarstveno društvo, so stali vinogradniki sledeče zahteve, ki se imajo predložiti pristojnim ministrom: Skleniti se ima s Čehoslovako, pogodba o izvozu vina, slična oni, slična oni ki se je sklenila med Čehoslovako in Italijo. Izvozna carina za vino se ima odstraniti. Na železnica se ima tarifa za eksportna vina, sode in cisterne znižati. Davčne olajšave se smejo dovoliti samo za take nove vinograde, ki se napravijo na zemlji, ki je za drugo kulturo neugodna, pač pa za trtovega dobra. Izvoz svežega grozdja se ima pospeševati z znižanjem tarife na železnica in s podvzanim transportom.

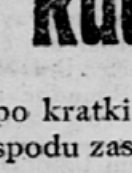
Renata Kušar
Rafajlo Ilič
poročena
Kobarid, 17. septembra 1921.

701

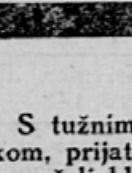
Rudolf Družina
v 18 letu
po kratki in mučni boleznj mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil v ponedeljek 19. t. m. ob 2.30 pop. iz hiše žalosti v ulici Donadoni št. 26 v cerkev Sv. Vincenca. Trst, dne 17. septembra 1921.

RUDOLF DRUŽINA
v 18 letu
po kratki in mučni boleznj mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil v ponedeljek 19. t. m. ob 2.30 pop. iz hiše žalosti v ulici Donadoni št. 26 v cerkev Sv. Vincenca. Trst, dne 17. septembra 1921.

RUDOLF DRUŽINA
v 18 letu
po kratki in mučni boleznj mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil v ponedeljek 19. t. m. ob 2.30 pop. iz hiše žalosti v ulici Donadoni št. 26 v cerkev Sv. Vincenca. Trst, dne 17. septembra 1921.

božjo pot. Še v večnem mestu si slišal začetkoma govoriti: »Mit der deutschen Sprache kommt man überall durch.« In ko je v navadni gostilni po nemško zahteval to in ono, se je začudil, kako da ga ne razume ne gostilničar ne natak. Je šel v kako trgovino, pa zopet po nemško govoril in mogočno naznanjal, kaj bi rad imel, a ga niso umeli, je oholo zapustil trdilo in med vratmi godrnjal: »Was sind für Leute, die nicht einmal deutsch verstehen?«

Čutil se je kot sina velikega naroda, zato se že v šolah ni učil drugega jezika in v poznejših letih še veliko manj. Tako je tudi Idrija nad 300 let občutliva nemško oholost. Malokateri Slovenec je do bil službo kot uradnik pri našem rudniku. Za paznika ali pisarja je bil Slovenec še dober, je pa izvršil gimnazijo in univerzo, je pa moral v tujini iskati kruha. Bile so prav redke izjeme, da je Slovenec služil v našem mestu, in če je res bil, moral je piskati na nemško piščalko, ker drugače bi bil moral kmalu zanesti slovensko zemljo. Vse trud in 300 letno prizadevanje, pomemčiti Idrijo, je bilo zaman.

MALI OGLASI

se računajo po 20 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.—. Debele črke 40 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.—. Kdor išče službo, plača polovično ceno.

UCENKO sprejme krojač v via S. Michele št. 6. 1698

KRAVA z mlekom, katere tudi vozi, se proda v Scorcola Coroneo 681, Macarol. 1699

PRILETNA služkinja, zmožna poljedelskih del, se išče. Plača L 80.— mesečno. Scorcola S. Pietro 181. 1700

ODLIKOVAN fotografski atelje Antona Jerkič, Trst, via Roma 24 (poštna ulica) je po ureditvi občinstvu zopet na razpolago. — Sorojaki! Jerkičovo podjetje je edino Vaše podjetje. Ako si ga hočete ohraniti, podpirajte ga. 1701

FOTOGRAFSKEGA vajenca sprejme takoj Jerkič, via Roma 24. 1702

IA PRODAJ je več praznih sodov od 100 l do 700 l. Milič, Slivno št. 2. 1703

RODA SE radi selitve po ugodnih cenah v večjem prometnem kraju na Notranjskem enonastropna hiša, v kateri je že dolgo let dobro idoča gostilna in trgovina z velikim prometom. Proda se ves k gostilni in trgovini spadajoči inventar. Hiša leži v središču trga tik državne ceste. Naslov pri upravnistvu »Edinosti«. 1704

EPA, meblirana soba, se odda v najem, sohidnemu gospodu. Ulica Miramar 55, prtl. vrata 2. 1705

LUZKINJO, starejšo s pričevali, večšo kuhinja in vseh hišnih del, išče majhna družina. Viale XX Settembre 12 III. 1707

IVINOREJCI Pokvarjene testenine v majhnih množinah ali tudi cel vagon. Via Udine št. 10. 1706

UNJE, velike, čiste, bele kupujem po 1 do 4 lire. Ulica Solitario 1. 1648

RONE, srebrne, zlate plačam po najvišji ceni Pertot, S. Francesco 15, II. nad. 1658

UPUJEM srebrne krone in zlato, ter plačam dražje kot drugi. Ulica Valdirivo št. 36, II. 1671

EKA samskega, spretno moč, (pozneje postane samostojen), sprejme Ivan Zelen, Senožeče. 1672

RODAJALKA, dobra moč, išče službe v trgovini z mešanim blagom. Zmožna je tudi knjigovodstva in korespondence. Naslov pri upravnistvu »Edinosti«. 1677

OVE POSTELJE L 120.—, vzmeti 70, zimnice 50, nočne omarice, umivalniki, chiffoniers, popolne sobe se prodajo po zmernih cenah v ulici Fonderia 3. 1674

INO, belo in črno istrsko se vdobi po dnevnih cenah na drobno in debelo na Opčinah pri R. Malalanu 386. 1679

IIŠA z gostilniško koncesijo, velika vinska klet, dvorana, 3 verande, terasa, 6 sob, vodovod, električna razsvetljava, v sredini mesta, se proda za L 90.000. Josip Maglica, Opatija. 1687

OSESTVO v Kantridi (sedaj spadajoče pod reško državo) obstoječe iz dveh hiš, gospodarskega posloja in ca 3000 m² zemljišča v zelo lepi legi. Josip Curl, mesar, Kantrida pri Reki. 1688

PREJME se starejša služkinja za pospravljanje sob, in ki bi pomagala v prostem času v trgovini manufakturne blaga. Potrebno je znanje italijanskega jezika. Ponudbe pod »S 50« na upravnistvo. 1689

IRIVSKEGA pomočnika sprejemem takoj. Plača po dogovoru. Princič Stefan, Bovec. 1708

KNJIGOVODSTVO. Knjigovodja z dolgoletno prakso v trgovini, industriji in v denarnih zavodih se priporoča za organizacijo in revizijo knjigovodstva ter za sklepanje bilanc. Daje tudi pouk v knjigovodstvu ter sprejema izvrševanje trgovske korespondence na raznih jezikih. Naslov pri upravnistvu »Edinosti«. 1709

PRIPOROČA se dobroznana brivnica Josip Jerman, Trst, ul. XXX. Oktobra 14. 137

UBIRALEC in popravilalec glasovirjev in harmonijev. Pečar Andrej, Trst, via Coroneo 1, V. nad. 1692

DANES MENI jutri tebi! Edino sredstvo proti vandalističnim požigom in opustošenju, kakor tudi proti tatvini je, da svoje imetje zavarujete pri Drag. Starec, inspektorju Fondarje in Vzajemne zavarovalnice v Barkovljah. 1692

ACETILENSKI aparat za 40—50 gorilk, nov ali rabljen se kupi. Ponudbe Via Cologna 4. 1693

ISKUSENA babica sprejema noseče na dom. Ulica Chiozza 50, prtilje. 1694

LESENE bednje že rabljene a v dobrem stanju, za trgatve ali v druge svrhe, prodam. Naslov pri upravnistvu. 1696

IIŠA skoraj nova, na Pendice Scandola 15 prostorov, 900 m obdelane zemlje, vodorjak, Stanovanje takoj prosto, se proda za Lit. 50.000 proti takojšnjemu plačilu polovične svote. Pojasnila Piazza Rosario 4, slaščičarna. 1697

KROJACNICA Avgust Stular, ul. S. Francesco D'Assisi št. 34, III. nad. je edina dobroznana krojačnica v Trstu. 23

POZOR! Srebrne krone in zlato po najvišjih cenah plačuje edini grosist Belleli Vita, Via Madonnina 10, I. 38

Kmetiška hranilnica in posojilnica V HERPELAH

registrov. zadruga z neomejeno zavezo.

vabi k

IX. rednemu občnemu zboru

ki se bo vršil

dne 25. septembra 1921 ob 2. uri popoldne v uradni sobi v Herpeljah

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelnistva in nadzornistva;
2. Čitanje revizijskega poročila;
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1920;
4. Eventuelna volitev člana načelnistva;
5. Odpoved članstva;
6. Slučajnosti.

Načelnistvo.

(752)

Stefano Cruciatto Trst, Via della Pietà 33 vogal v. Canova, tel. 24-11

„odlikovana delavnica mramorjev“ z zalogo plošč za prevlačenje in pode po zelo ugodnih cenah. 755

Posestva

od 4 do 300 oralov z vinogradi, gozdi, sadovnjaki, živina, gostilna s posestvom, hotel in kavarana, stanovanjske in trgovske hiše, vile, mlin, žaga, grajščina in tovarna, se prodajo potom pisarne Zagorski, Barvarska ulica 3, Maribor. (753)

Ugodna prilika

Radi selitve se proda:

parna žaga z mlinom, okoli 1000 m² okroglega lesa pri žagi, stanovanjska hiša z dobro idočo gostilno in gospodarski poslopi, zemljiško posestvo in okoli 40 oralov gozda. Cela realiteta se nahaja ob državni cesti in blizu kolodvorov ter v neposredni bližini neizčrpljivih gozdov. Naslov pove upravnistvo »Edinosti«. 751

Urarna in zlatarna FRANCESCO BUDA

Trst, Via Scalinata št. 1

sprejema vsakovrstna popravila. — Cene vedno najnižje. 41

Kupuje srebrne krone. Pozor na naslov! Pozor na naslov!

Velika zaloga in tovarna pohištva

A. JUG — Trst

Tovarna ulica sv. Martiri št. 21

Zaloga ul. sv. Lucija 5 in ul. dei Fabbri 10

Velika zaloga spalnih in jedilnih sob, kuhinjskega pohištva kakor tudi drugih predmetov. Delo solidno. Cene zmerne.

KOŽE USNJE

ter vsi v čevljarstvo obrt spadajoči predmeti

ulica Udine št. 49

(prej Belvedere)

Priporoča se

(27) F. CINK

Naročajte in širite „EDINOST“

ŽIVNOSTENSKA BANKA

PODRUŽNICA V TRSTU

Ulica Roma vogal ul. Mazzini. — Lastna palača. Delniška glavica in rezervni sklad K. št. 225.000.000

Izvršuje kulturno vse bančne in menjalniške transakcije. Uradne ure od 9-13

Primorci! Slovenci! Pozor!

Kdor namerava seliti se in želi nakupiti posestva, hiše, trgovske hiše ali vile, naj se zanesljivo obrne na posredovalnico K. Troha, Maribor, Slovenska ulica št. 2. Za odgovor je treba poslati v pismu znesek za znanke. 623

IIŠA z več let dobro idočo trgovino, gostilno in trafiko, v najbolj prometnem kraju reške doline, ob glavnem križišču cest in blizu železniške postaje, je na prodaj. — Pojasnila daje upravnistvo. 745

Kdor želi imeti krasno sliko po nizki ceni, naj se obrne samo na

Fotografski zavod DAGUERRE

Corso Vittorio Emanuele št. 39

— Razglednice od 10 lir naprej —

Nagrajene tržaške destilerije

RENZO RICCI & C.

Vermouth — likerji — sirupi.

Ravnateljstvo in uradi v ul. Miramar št. 7, I. ovarni v Barkovljah in v prosti lukl št. 33.

Absolutno konkurenčne cene na podlagi zadnjih znižanj. 8

Srebrne krone in zlato plačujem po najvišjih cenah

ALOJZIJ POVH

Trst, Piazza Garibaldi št. 2

(prej Barriera)

Na prodaj:

pekarna, gostilna, sodavodnica, 14 oralov zemlje, dobre gostilne, mesnice, trgovine v mestu in okolici. Krasna vila s pohištvo v Celju. Lepa kmetijska posestva vsake vrste, veleposestva, grajščine, vinogradiška posestva, mlin, žage, hiše in vile. — Pojasnila daje Karol Breznik, Celje, ul. Dolgopolje 3 Slovenija— Jugoslavija.

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Trstu. Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Borovlje, Gorica, Saraj., Split, Trst, Maribor Ptnj.

Delniška glavica K 50.000.000. Rezerva K 45.000.000

Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle. — Sprejema vloge v lirah na hranilne knjižice proti 3 1/2 % obrestovanju na žiro-račune proti 3 % obrestovanju. Za na odpoved vezane vloge plača obresti po dogovoru. Izvršuje borzne naloge in daje v najem varnostne celice.

Tel. št. 5-18. Blagajna je odprta od 9-13

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu

registrovana zadr. z neomejenim jamstvom

Ulica Pier Luigi da Palestrina št. 4, I.

sprejema hranilne vloge od L 1 dalje.

Navadne vloge obrestuje po 4 1/2 %

večje po dogovoru

Trgovcem otvara tekoča čekovne račune. — Posoja hranilne pušice na dom. — Rentni davek plačuje iz svojega.

Daje posojila

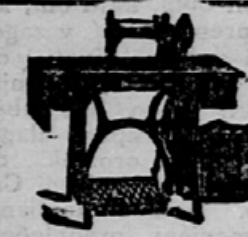
po najugodnejših pogojih na vključbe, na osebno poročstvo, na zastave vrednostnih listin.

Uradne ure vsak dan izvemši nedelj in praznikov od 8 do 1.

Županstvo občine SEŽANA odda delo poprave občinskega napajalnice ali kala v Sežani na „Vidmestu“ pod garancijo najnižjemu ponudniku.

Interesenti te stroke se vabijo, da predmetno delo pregledajo, ter končno predložijo svoje tozadevne ponudbe najkasneje do konca tekočega meseca. 725

ŽUPANSTVO - SEŽANA.

Pozor na domačo tvrdko!

FRANC SAUNIG, Gorica, Gosposka ulica sešaj Via Carducci št. 25, naznanja slavnemu občinstvu, da ima veliko izbero **šivalnih strojev** več vrst za krojače, šivilje in čevljarje

Iz najboljših nemških tovarn, katere jamči 10 let.

Dalje velika izbira dvokoles. Izjemno prodaja tudi na obroke. — Ceniki na zahtevo poštine prositi. Lastna mehanična delavnica. 45

Podružnica v Kobaridu št. 21. Podružnica v Kobaridu št. 21.

Gospodinje!

Uporabljajte okusne domače rezance, vrvice in makarone

iz

tovarne testenin v II. Bistrici.

DREOSSI & C.

Trst — Piazza Oberdan 1 — Trst

Zaloga železnin in kuhinjskih potrebščin — Izbira ročnih strojev za drobljenje mesa — Tehtnice, šape, lopate, vile, škropilniki, krtače za konje in vole itd.

po zmernih cenah

Neprekosljiva

je pristnost in kakovost

„ZELENEGA MILA“

ZNAMKA

FENDERL

izdelanega iz oljčnega olja brez vsake druge primese.

Belina in mehka perila, ki je prano s ZELENI MILOM FENDERL, je izredna.

Prepričajte se!

A. Fenderl & C., Trst, Tovarna mila

Telefon št. 430 — Via del Ghirlandaio št. 1

JADRANSKA BANKA

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu